

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

Státní zemědělská a potravinářská inspekce Výsledky úřední kontroly potravin

Ing. Jindřich Pokora

Lenfeldovy a Höklovy dny , Brno 2023

Kompetence SZPI

- výroba potravin rostlinného původu a tabákových výrobků;
- uvádění do oběhu všech potravin, včetně stravovacích služeb, s výjimkou případů, kde má kompetence Státní veterinární správa;
- kompetence k nekalým praktikám, resp. k dvojí kvalitě potravin, k reklamě atd.;
- nově kompetence k blokování „škodlivých“ webů, kontrola dovozu biopotravin ze třetích zemí.

Zaměření kontrol

- Základem je kontrola bezpečnosti potravin;
- Kontrola hygienických podmínek při výrobě; hygienické podmínky prodeje;
- Kvalita potravin;
- Klamavé a agresivní obchodní praktiky, dvojitá kvalita;
- Kontroly E-commerce;
- Oprávněnost podaných spotřebitelských podnětů.

Priority v oblasti bezpečnosti potravin

- Sledování reziduí pesticidů;
- Kontrola mykotoxinů;
- Stanovení dalších kontaminantů (nepovolené aditivní látka, těžké kovy, aromatické uhlovodíky, akrylamid, melamin atd.);
- Ozařování potravin;
- Doplnky stravy (tvrzení, nedeklarovaná farmaka);
- Mikrobiologie;
- „Bezpečnost“ tabákových výrobků....

Omiamea.cz

Počty kontrolovaných provozoven 2022

Celkem – cca 85 000

- z toho výroba včetně prvovýroby 26 000
- velkoobchod a maloobchod 54 000
- společné stravování 26 000
- **290** provozovatelů potravinářského podniku na jednoho inspektora

Kontroly 2022

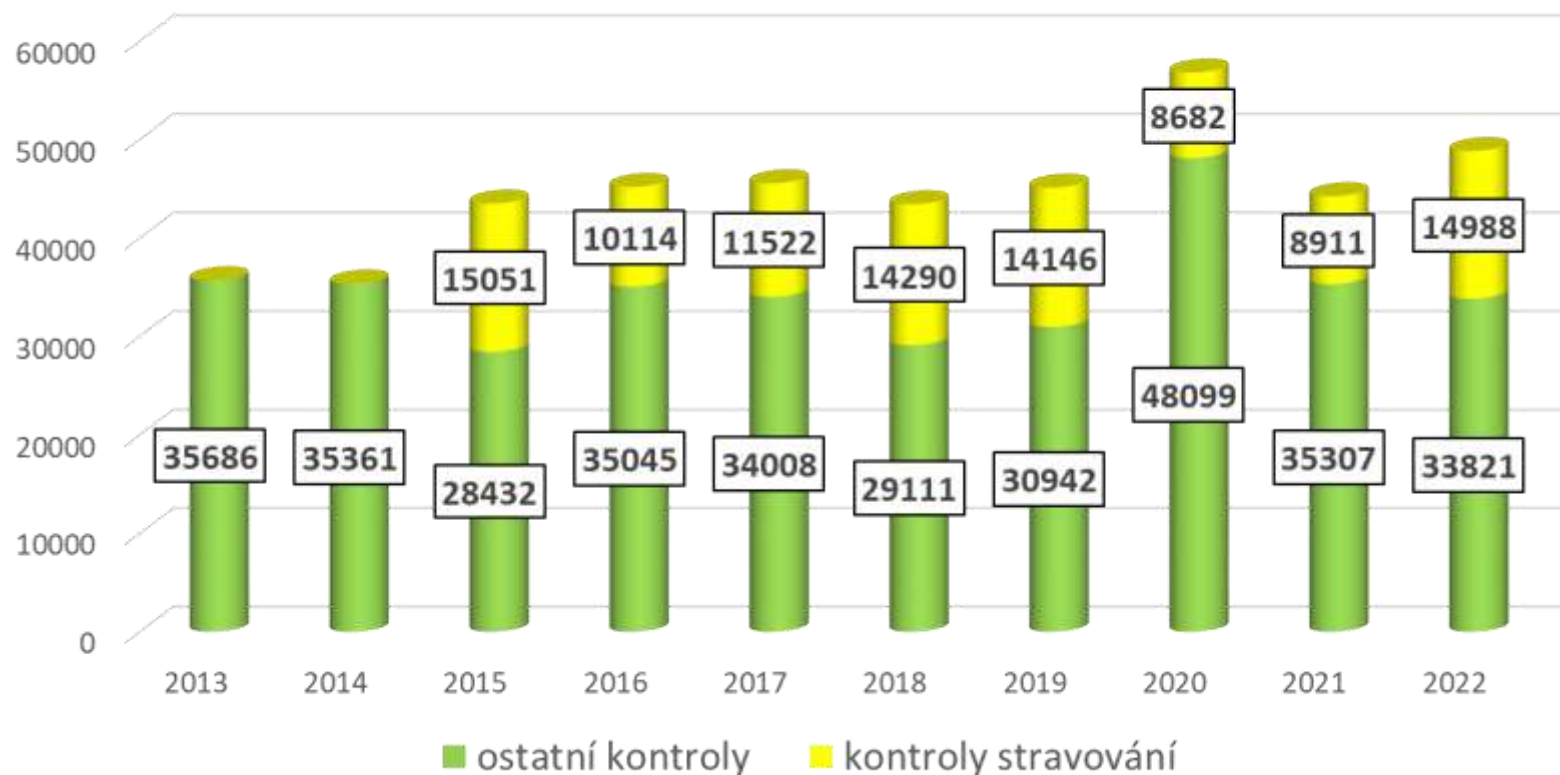
2022 – 48 809 kontrol

- 30 000 kontrol v maloobchodní síti
- 15 000 v provozovnách společného stravování
- 12 000 ve výrobě
- 2 300 ve velkoskladech
- 700 v zemědělské prvovýrobě
- 2 300 na ostatních místech (přeprava, celní sklady apod.)

Celkový počet kontrol

Celkový počet kontrolních vstupů v roce 2022: 48 809

Nevyhovující šarže potravin 2022

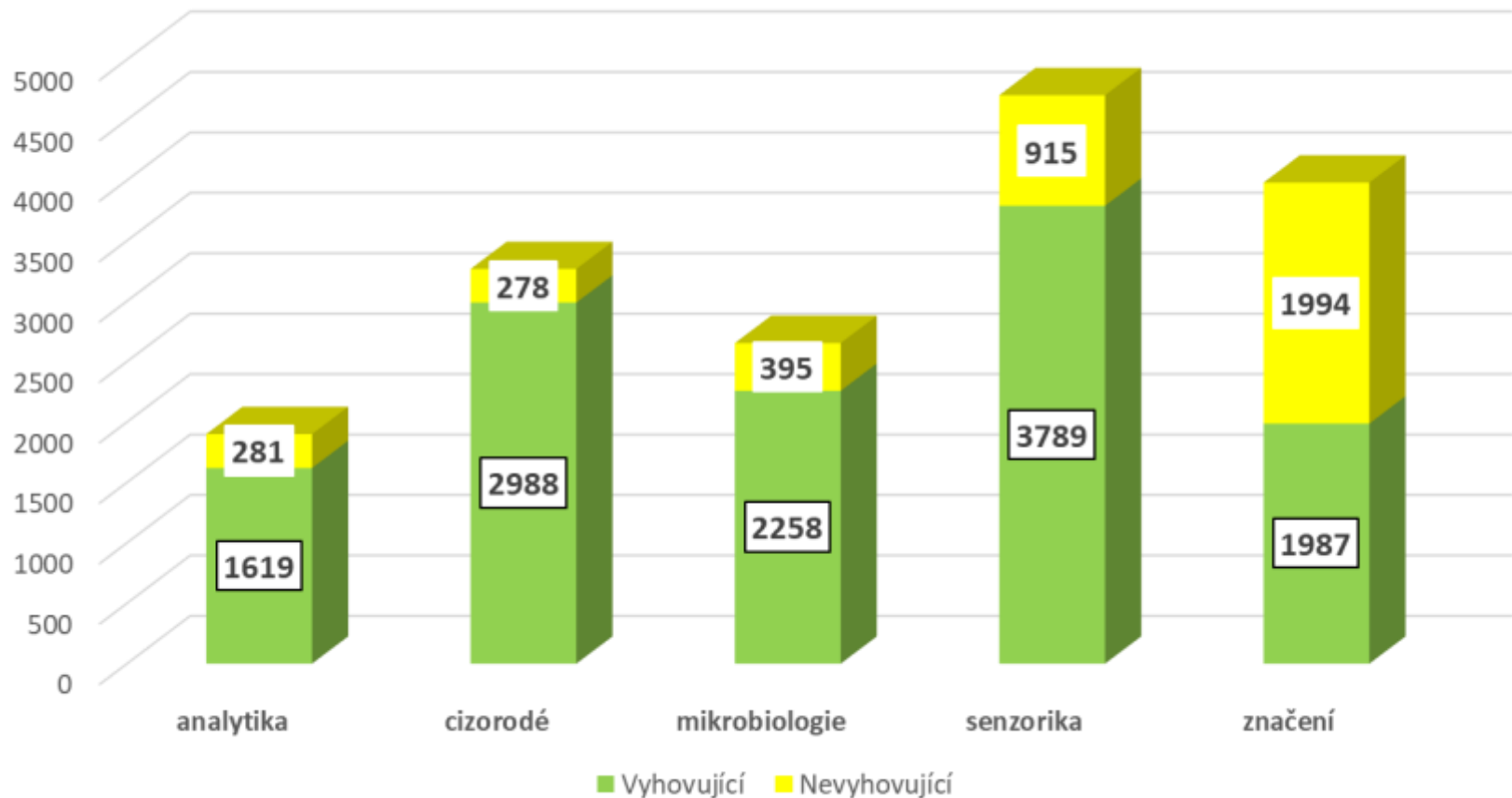
Celkem hodnoceno 12 853 šarží potravin

➤ **zjištěno 3 351 nevyhovujících šarží potravin (26,5%)**

Zjištění nevyhovujících (N) potravin dle místa kontroly:

Místo	Počet šarží	Počet N šarží	Podíl kontrol se zjištěním N šarže
Výroba	2 468	175	7,1 %
Velkoobchod	898	142	15,8 %
Maloobchod	7 730	2 645	34,2 %
Ostatní (stravování, přeprava...)	1 757	389	22,1 %

Počty nevyhovujících vzorků – 2022

Potraviny s vyšším standardem - 2022

Podíl nevyhovujících potravin českého původu, které jsou v certifikovaném systému	Počet vzorků	Počet N vzorků	% N vzorků
Cechovní normy	54	0	0
BIO	283	11	3,89
KLASA	177	4	2,25
Regionální potravina	128	4	3,13

Kontrola bezpečnosti 2022

- ❖ **Kontrola hygienických limitů cizorodých látek**
- ❖ **Kontrola plnění mikrobiologických požadavků**

Hygienické limity pro cizorodé látky

- 1776 šarží, nevyhovující 94, tj. 5,4 % (odběr byl cílený na problematické komodity)
- Zaměřeno na **pesticidy** (zelené čaje, maté, chilli papričky, citrusové plody, liči, papriky, rajčata, bazalka, koriandr), **mykotoxiny** (3x překročen bio ovesná kaše, para ořechy, lískové ořechy), **chemické prvky** (12x překročeno limit – doplňky stravy – kovový hořčík, olovo a rtuť), **PAH** – jedna šarže uzených šprotů.

Mikrobiologické požadavky

- 2625 šarží potravin, 218 šarží nevhodných k lidské spotřebě hodnocených na místě a 166 nevyhovělo laboratorním rozborům, (tj. celkem 384 – 11,8 %)
- Laboratorně zjištěna *Listeria monocytogenes*, *Salmonella spp.*, noroviry G1, *E. coli*, *Campylobacter spp.*, v 20 vzorcích potravin tj. 2,25 % (včetně stěrů z prostředí)

Bezpečnost potravin v České republice není fatální problémem

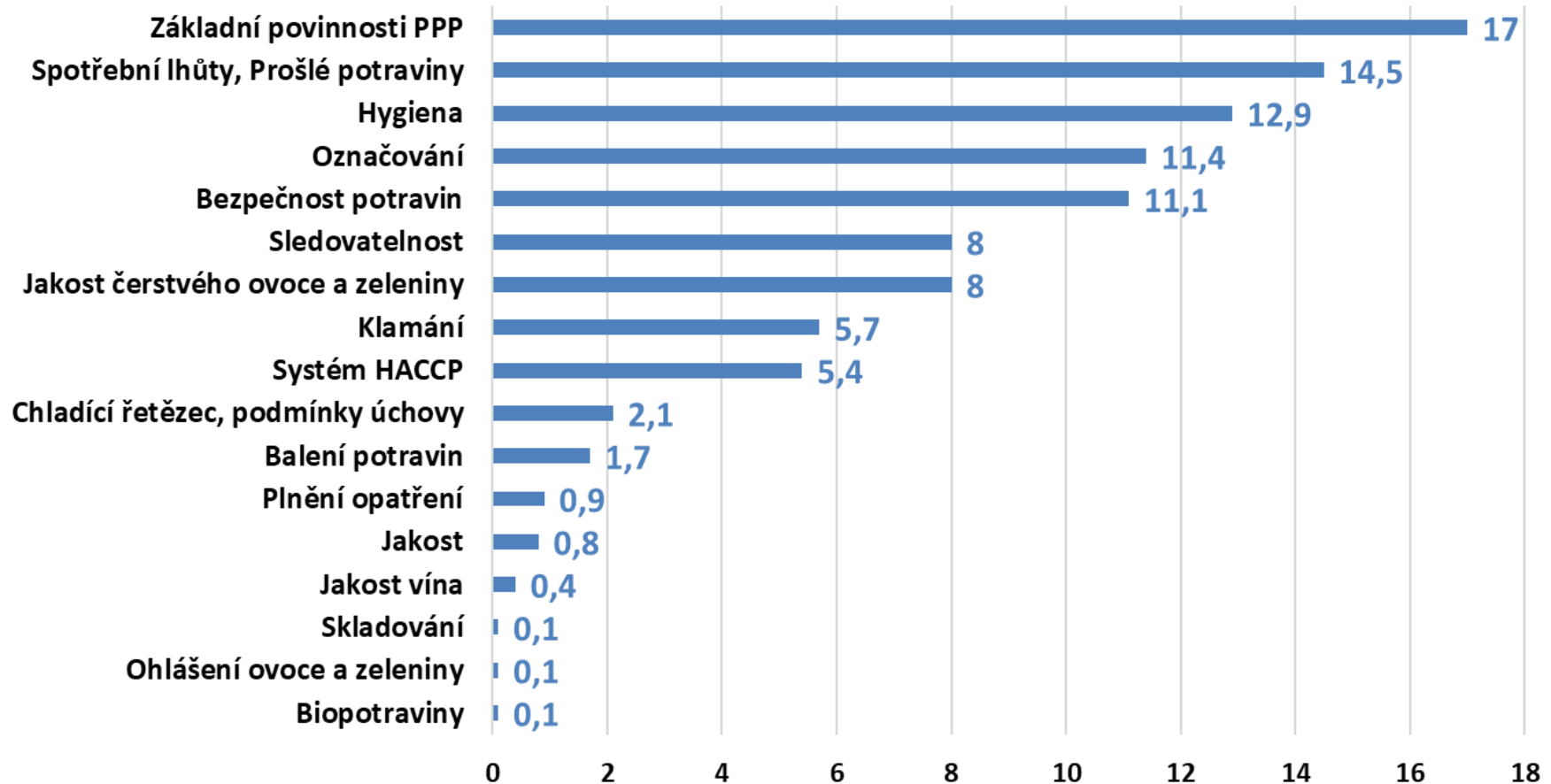
Kontrola kvality 2022

- Kontrolováno bylo:
 - 1 896 šarží potravin analytickými rozbory (14,7 % N)
 - 3 981 šarží na označování, včetně ověření deklarace na obale (50,1 % N)
- Při stanovení právní kvalifikace se přihlíží k rozsahu zjištěného nedostatku;
- Menší nedostatky jsou způsobovány technologickou nekázní, nezkušeností výrobce, nedůslednou kontrolou vstupních surovin nebo vyrobených potravin;
- Zásadní nedostatky spočívají v záměrném použití „levných“ surovin (éčka + voda = masný polotovar, éčka + voda + cukr = marmeláda atd.). Do popředí se začíná dostávat klamání ve věci původu potravin (burčák, víno, česnek, med...)

Nejčastější nedostatky v roce 2022

Procenta

Správní řízení 2022

- SZPI pravomocně vydala v roce 3202 pravomocných rozhodnutí o uložení pokuty ve správním řízení ve výši pokut téměř 109 mil. Kč

Jak to vypadá se tzv. dvojí kvalitou?

Pořízení vzorků

SZPI provedla v letech 2021 – 2023 čtyři screeniny

Rakousko

Únor 2020

Říjen 2021

Leden 2023

Německo

Červenec 2023

Zakoupeno a hodnoceno bylo cca 110 vzorků potravin známých obchodních značek z různých kategorií (mléčné výrobky, cukrovinky, nealkoholické nápoje, pochutiny, trvanlivé produkty).

Hodnoceny byly vzhled obalu, odlišnosti ve složení a senzorické vlastnosti.

Případy důvodného podezření z tzv. dvojí kvality

Datum nákupu	Název výrobku	Hlavní zjištěné rozdíly
Únor 2020	DR. OETKER BROWNIES	Rozdílný podíl kakaa, čokolády ve prospěch rakouských výrobků + navíc sáček s čokoládovou polevou u rakouského výrobku.
	KINDER PINGUI	Český výrobek obsahoval méně mléka a čokolády.
	CAPRI SUN MULTIVITAMIN,	Různé podíly ovocných složek ve prospěch rakouského výrobku.
	MARETTI BRUSCHETE CHIPS GARLIC	Český výrobek obsahoval olej palmový, rakouský slunečnicový a odlišný byl i podíl česneku.
	SPRITE	Český výrobek obsahoval fruktózo – glukózový sirup, rakouský cukr.
Říjen 2021	FANTA ORANGE	Rakouský výrobek obsahoval cukr, český cukr + sladidla.
	BAKE ROLLS PIZZA	Český výrobek obsahoval olej palmový, rakouský slunečnicový.
	DR. OETKER BÁBOVKA	Rozdíly ve složení i sensorice v neprospěch ČR.
Leden 2023	ALESTO OŘÍŠKY KEŠU (LIDL)	Český výrobek obsahoval olej řepkový, rakouský slunečnicový. Velmi odlišné sensorické vlastnosti (velikost ořechů, chuť).
	VÁNOČKA	Složení receptury stejné, rakouský výrobek však obsahoval navíc mandle (posyp).
Červenec 2023	FANTA WTF	Rozdílné sensorické vlastnosti, český výrobek obsahoval navíc konzervanty sorban draselný a benzoan sodný.
	SÝR KAUF LAND	Rozdílné sensorické vlastnosti.

Dr. Oetker Brownies

Únor 2020

Říjen 2021

Leden 2023

Únor 2020 - zjištěny podstatné rozdíly ve složení (např. obsah kakaa a čokolády), rozdílná gramáž **400 g** (ČR) versus **456 g** (AUT) a výrobek AUT navíc obsahoval sáček s čokoládovou polevou. Obal bylo možné považovat za stejný. Jednalo by se tak o dvojí kvalitu.

Říjen 2021 – Výrobce změnil vzhled obalu pro rakouský trh.

Leden 2023 – Výrobce přidal slovo (CLASSIC) do názvu výrobku

Závěr: V současné době se o dvojí kvalitu se nejedná, protože výrobky nejsou stejného názvu a totožného vzhledu.

Kinder Pingui

**Únor
2020**

**Říjen
2021**

Únor 2020 - zjištěny podstatné rozdíly ve složení (český výrobek méně mléka a čokolády). Obal bylo možné považovat za stejný. Jednalo by se tak o dvojí kvalitu.

Říjen 2021 – Došlo k úplnému sjednocení receptury.

Závěr: Výrobce zvolil nejvítanější řešení, tedy sjednocení receptury. O dvojí kvalitu se již nejedná.

Maretti – Bruschette Chips – Slow Roasted Garlic

Únor
2020

Říjen
2021

Únor 2020 - zjištěny podstatné rozdíly ve složení, výrobek v ČR obsahoval olej palmový, rakouský slunečnicový a odlišný byl i obsah česneku . Obal bylo možné považovat za stejný. Jednalo by se tak o dvojí kvalitu.

Říjen 2021 – Tento výrobek již nebylo možné v ČR sehnat. Bylo prověřeno, že na rakouský trh jsou uváděny jiné příchuti (např. Česnek, Rajče) než v ČR (např. Špenát se sýrem).

Závěr: V současnosti jsou na rakouský a český trh uváděny výhradně výrobky s odlišnými příchutěmi. O dvojí kvalitu se již nejedná.

SPRITE

Únor 2020 - zjištěny podstatné rozdíly ve složení (český výrobek **fruktózo – glukózový sirup**, rakouský **cukr**). Obal bylo možné považovat za stejný.

PPP prokázal v rámci použité technologie výroby, že i v případě použití těchto dvou různých surovin je poměr glukosy a fruktosy v konečném produktu stejný či velmi podobný, například díky inverzi sacharózy během procesu výroby a skladování.

Závěr: O dvojí kvalitě se nejedná.

Bake Rolls Pizza (1)

C
Z

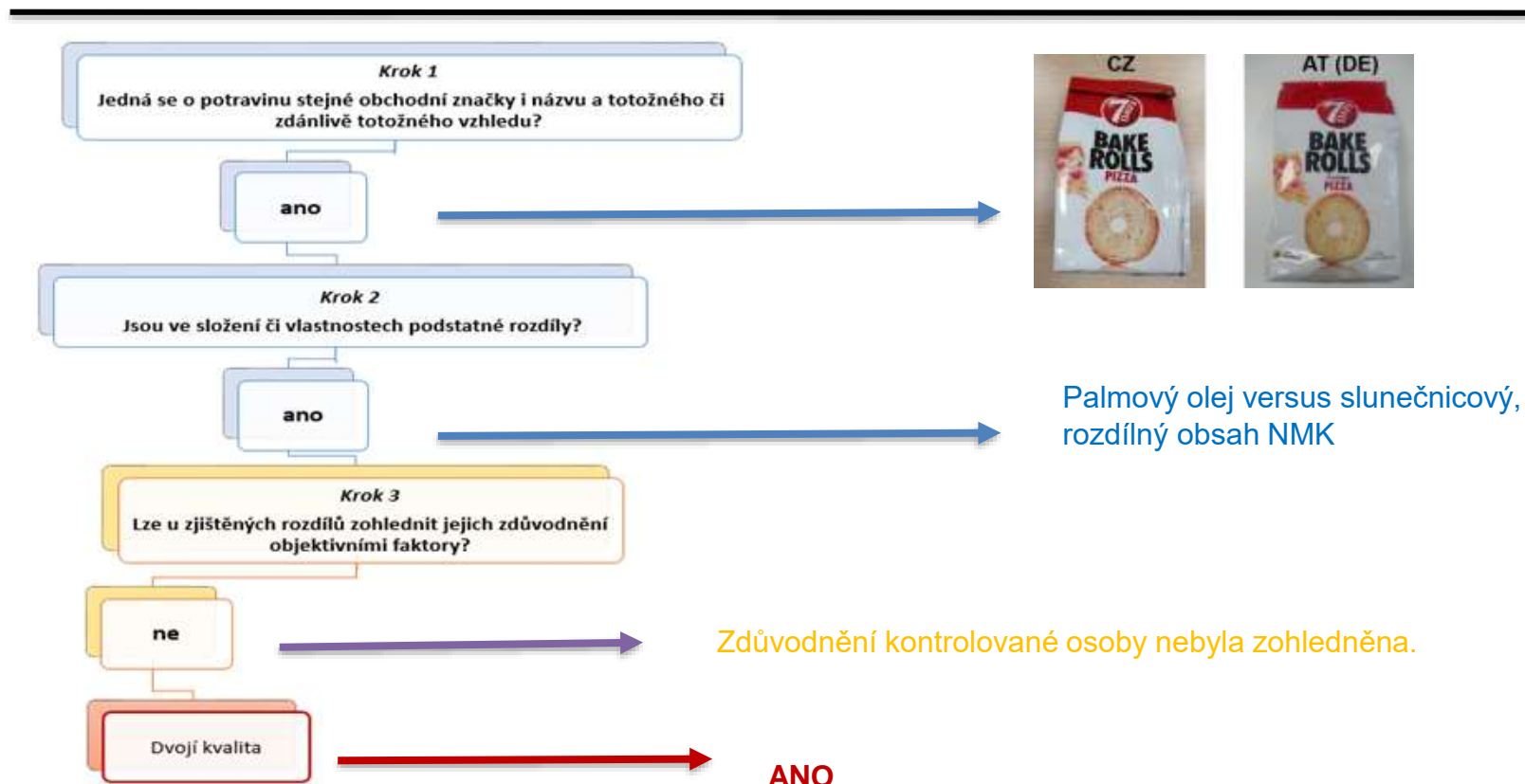
A
T

Říjen 2021 - zjištěny podstatné rozdíly ve složení, kdy český výrobek obsahoval olej palmový, rakouský slunečnicový. Obal bylo možné považovat za stejný. Jednalo by se tak o dvojí kvalitu.

Závěr: SZPI zahájila oficiální kontrolu.

Bake Rolls Pizza (2)

Bake Rolls Pizza (3)

Ve složení porovnávaných potravin existovaly **odlišnosti**, které byly vyhodnoceny jako **podstatné** – **došlo k porušení zákazu tzv. „dvojí kvality“** výrobků stanoveného v § 10 odst. 1 písm. g) zákona č. 110/1997 Sb.

Rozdíl byl zjištěn současně i ve výživových údajích porovnávaných potravin

- **obsah nasycených mastných kyselin** byl u úředně odebraného vzorku v ČR 6,0 g a u referenčních produktů pouze 1,6 g.

Nyní je používán pouze palmový olej

Případy důvodného podezření z tzv. dvojí kvality – současná situace

Datum nákupu	Název výrobku	Hlavní zjištěné rozdíly	Současná situace
Únor 2020	DR. OETKER BROWNIES	Rozdílný podíl kakaa, čokolády ve prospěch rakouských výrobků + navíc sáček s čokoládovou polevou u rakouského výrobku.	Změna vzhledu obalu pro rakouský trh + do názvu rakouského výrobku přidáno slovo (CLASSIC).
	KINDER PINGUI	Český výrobek obsahoval méně mléka a čokolády.	Došlo ke sjednocení receptury.
	CAPRI SUN MULTIVITAMIN,	Vyšší podíl téměř všech ovocných složek v rakouském výrobku.	Došlo ke sjednocení receptury.
	MARETTI BRUSCHETE CHIPS GARLIC	Český výrobek obsahoval olej palmový, rakouský slunečnicový a odlišný byl i podíl česneku.	Tento výrobek přestal být uváděn na český trh. V současnosti jsou na rakouský a český trh uváděny výhradně výrobky s odlišnými příchutěmi.
	SPRITE	Český výrobek obsahoval fruktózo – glukózový sirup, rakouský cukr.	Dle stanoviska SZPI nemusí být použití cukru a FG sirupu považováno za podstatnou odlišnost. V tomto případě se o dvojí kvalitu nejednalo.
Říjen 2021	FANTA ORANGE	Rakouský výrobek obsahoval cukr, český cukr + sladidla	Výrobce změnil název na FANTA ORNGE – MĚNĚ CUKRU
	BAKE ROLLS PIZZA	Český výrobek obsahoval olej palmový, rakouský slunečnicový	Úřední kontrola SZPI SZPI prokázala podstatné rozdíly ve složení a porušení zákazu tzv. dvojí kvality
	DR. OETKER BÁBOVKA	Rozdíly ve složení i senzorce v neprospěch ČR + navíc sáček s posypovým cukrem u rakouského výrobku.	Odlišný vzhled obalu pro rakouský trh + do názvu rakouského výrobku přidáno slovo (RÜHRTEIG/TŘENÉ).
Leden 2023	ALESTO OŘÍŠKY KEŠU (LIDL)	Český výrobek obsahoval olej řepkový, rakouský slunečnicový. Velmi odlišné senzორické vlastnosti (barva, velikost ořechů, podíl zlomků, chuť).	V současné chvíli není možné tento konkrétní výrobek sehnat. V budoucnosti bude opět prověřeno.
	VÁNOČKA	Složení receptury stejné, rakouský výrobek však obsahoval navíc mandle (posyp).	V budoucnosti lze zvážit provedení úřední kontroly.
Červenec 2023	FANTA WTF	Rozdílné senzörické vlastnosti, český výrobek obsahoval navíc <u>konzervanty sorban draselný a benzoan sodný</u> .	Jednalo se o limitovanou letní edici, kontrola proto již nemůže být provedena. Do budoucnosti se lze na tyto typy nápoje zaměřit.
	SÝR EMMENTAL (KAUFLAND)	Rozdílné senzörické vlastnosti.	V tuto chvíli probíhá kontrola SZPI.

Webové aplikace SZPI

SZPI v roce 2019 zabezpečuje tyto účty:

- www.szpi.gov.cz
- www.potravinynaprawyri.cz
- www.facebook.com/potravinynaprawyri
- www.twitter.com/NaPranyri
- www.instagram.com/potravinynaprawyri

Byl zaveden speciálního FB účtu pro komunikaci SZPI s provozovateli potravinářských podniků podnikající v oblasti e-commerce.

STÁTNI ZEMĚDĚLSKÁ
A POTRAVINÁŘSKÁ INSPEKCE

DĚKUJI ZA POZORNOST

**www.szpi.gov.cz
www.potravinynapranyri.cz**

